

Pohorelský hlásnik 2015/10

informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XI.; OKTÓBER 2015; - ZADARMO -

Stretnutie po rokoch

V sobotu 19. septembra 2015 sa v Pohorelej stretli pohorelskí rodáci – jubilujúci šesťdesiatníci. Na pôde obecného úradu ich privítala a k životnému jubileu im zablahožela starostka obce Ing. Jana Tkáčiková.

*Rok k roku pozvoľna
sa radí,
do stránok života zas
nové riadky píše ...
Na počesť toho kto dnes
šesťdesiatku slávi
zdvihajú sa k prípitku
čaše ...*

V sobotu 4. septembra 2015 sa uskutočnil 0. ročník „Behu ku bunkru“

Ani upršané a chladné počasie neodradilo desiatku pretekárov od účasti na nultom ročníku športového podujatia, ktoré pri príležitosti 71. výročia Slovenského národného povstania zorganizovala Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Pohorelá v spolupráci s Obcou Pohorelá a Občianskym združením OPORA Pohorelá.

Na štart trate A pri železničnej stanici (dĺžka trate 4,4 km, prevýšenie 280 m) sa postavilo 6 pretekárov, ktorí dosiahli tieto výsledky:

juniori: 1. Radoslav Terek (25 min. 30 sec. 55 st.s.); ženy: 1. Danko Šluchová (29:50:20);

muži: 1. Jozef Šluch (21:51:00), 2. Štefan Puťoš (23:21:52), 3. Peter Halaj (23:21:55), 4. Juraj Puťoš (25:15:27). S traťou B, ktorá mala štart na námestí (dĺžka 3 km, prevýšenie 200 m) sa popasovali štyria pretekári v týchto kategóriách:

mladšie žiačky: 1. Janka Balážová (21:10:91); staršie žiačky: 1. Gabriela Tereková (20:17:53);

starší žiaci: 1. Peter Pilát (17:12:85), 2. Jakub Bútorá (17:32:87).

Podujatie podporili Bartrans - Ing. Jozef Baran, Hamannax - Ján Haluška, JHR - Jozef Hazák, Poďakovanie patrí aj rozhodcom: I. Kalmanovej, J. Lakandovej, M. Syčovi, J. Šulejovi, J. Tkáčikovej a guľášistom: A. Lakandovej, J. Pompurovi, P. Simanovi, K. Šulejovi

**20. októbra 2015 sa uskutoční
VÝKUP POUŽITÝCH JEDLÝCH
RASTLINNÝCH OLEJOV A TUKOV
A SÚČASNE AJ VÝKUP PAPIERA**

Zbierajú sa letáky, noviny, časopisy, kartón a knihy bez textilných obalov.

Je potrebné, aby bol papier zviazaný!

3 kg vykupeného papiera = 1 rolka toaletného papiera,

1 kg vykupeného papiera = hygienické vreckovky,

10 kg vykupeného papiera = papierové utierky

Kuchynský olej sa bude vykupovať v PET fľašiach.

0,5 l = 1 bal. hygienických vreckoviek

1 l = 1 ks rolka toaletného papiera

4 l = 1 ks papierových utierok

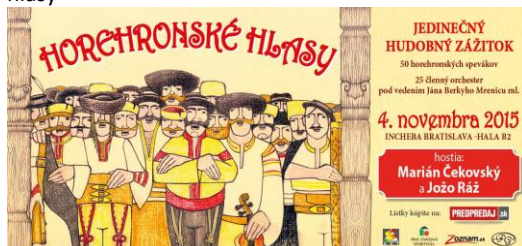
Pohorelskí speváci sa predstavia v bratislavskej Inchebe

Viachlasný horehronský spev je jeden z najvýraznejších znakov horehronskej ľudovej kultúry, ktorý ašpiruje aj na zápis do zoznamu nehmotných pamiatok UNESCO.

Koncert *Horehronské hlasy* spolu s veľkým ľudovým orchestrom pod taktovkou Jána Berkého - Mrenicu ml., ktorý sa uskutoční 4. novembra 2015 o 20:00 hod. v bratislavskej Inchebe, má prezentovať jedinečné spojenie viacerých mužských speváckych skupín z obcí Pohorelá, Vernár, Telgárt a Šumiac. Mohutné hlasy 50 horehroncov spievajúce najznámejšie slovenské ľudové piesne spoločne s veľkým 25 členým ľudovým orchestrom sú zárukou jedinečného zážitku.

Pod taktovkou primáša Jána Berkého Mrenicu mladšieho bude tento veľkolepý koncert oslavou krásy slovenských ľudových piesní. Všetky aranžmány piesní pripravuje Ján Berky - Mrenica špeciálne pre tento koncert a celý program chce venovať pamiatke svojho otca, husľového virtuóza a zakladateľa ľudového orchestra Diabolské Husle. Zaznejú piesne ako: "Na Kráľovej holi", "Javoria", "Kopala studienku", "Odkážte odpíšte" a mnoho ďalších.

V programe popri horehronskom speváckom zbore vystúpia aj rôzni hostia, populárni speváci ako Jožo Ráž z kapely Elán či Marián Čekovský a ďalší. Vstupenky nájdete v sieti PREDPREDAJ.sk: predpredaj.zoznam.sk/sk/listky/4463/horehronske-hlasy

POBYTY PRE SOCIÁLNE SLABŠIE RODINY V ŠTÁTNYCH ZARIADENIACH ZADARMO

Ministerstvo vnútra SR poskytuje od októbra 2015 bezplatné poukazy pre sociálne slabšie rodiny na rekreačné pobyty v štátnych zariadeniach. Určené sú pre rodiny s nezaopatrenými deťmi. Za nezaopatrené dieťa sa považuje dieťa do skončenia povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do 25 rokov veku v prípade, že sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom na strednej alebo vysokej škole dennou formou štúdia.

Podmienky:

- Čistý príjem posudzovanej domácnosti za predchádzajúci kalendárny mesiac nepresahuje 1,5-násobok životného minima.
- Každé nezaopatrené školopovinné dieťa žijúce v domácnosti žiadateľa (bez ohľadu na to, či je uvedené v žiadosti o bezplatný rekreačný pobyt) si riadne plní povinnú školskú dochádzku.

Tlačivá žiadosti sú prístupné na obecných, mestských, okresných úradoch, úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny a na internetovej stránke obce a Min.vnútra SR. Rodina si môže vybrať ľubovoľné zariadenie a termín, ktorý im vyhovuje. Vyplnenú a podpísanú žiadosť zašlú na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny miestne príslušného k jeho trvalému bydlisku. Príslušné rekreačné zariadenie bude kontaktovať rodinu, ktorým bol bezplatný poukaz pridelený. V prípade, že počet žiadostí na daný termín presiahne kapacitné možnosti rekreačného zariadenia, výber rekreatantov bude uskutočnený žrebovaním.

POZOR! DOPRAVU si zabezpečujete individuálne - na vlastné náklady a zodpovednosť.

**Bližšie informácie poskytne call centrum MV SR v pracovných dňoch od 08:00 do 18:00 hod.
na bezplatnom telefónnom čísle 0 800 222 222**

Termíny zberu plastov

utorok	utorok
13. október	10. november

Zbierajú sa **len ŽLTÉ, PLNÉ a zaviazané vrecia**. (Nezabudnite plastové fľaše stlačiť, aby sa zmenšil ich objem!) **Zbiera sa od 8:00!!**

Termíny zberu komunálneho odpadu

streda	streda	streda	streda
14.10.	28.10.	11.11.	25.11.

Žiadame občanov, aby si **nádoby** vyložili **pred brány už deň vopred**, pretože sa zbiera od 7:00 hod.!

Výberové konanie

Obec Pohorelá, Nová 392, Pohorelá zastúpená Ing. Janou Tkáčikovou, starostkou obce vyhlasuje v zmysle ustanovení zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov

výberové konanie na obsadenie pracovného miesta: ekonóm - účtovník.

Pracovná náplň: samostatné zabezpečovanie účtovníckych prác, vedenie rozpočtovej agendy, príprava, tvorba a zmeny rozpočtu, príprava rozpočtových opatrení, zabezpečovanie správy majetku a iné.

Uchádzač o vyššie uvedené funkciu musí spĺňať:

Kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné predpoklady na vykonávanie funkcie:

- Min. ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou ekonomického zamerania
- Prax v oblasti účtovníctva a rozpočtovníctva min. 5 rokov
- Bezúhonnosť
- Zdravotná spôsobilosť
- Spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu

Zoznam požadovaných dokladov, ktoré je uchádzač povinný predložiť:

- Kópiu dokladu o dosiahnutom vzdelaní
- Výpis z registra trestov nie starší ako tri mesiace
- Potvrdenie od lekára, že je zdravotne spôsobilý na výkon funkcie
- Čestné vyhlásenie o tom, že je spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu
- Štruktúrovaný životopis

Vyššie uvedené doklady a telefonický kontakt na seba je uchádzač povinný predložiť spolu so žiadosťou o účasť na výberovom konaní v termíne do 30. októbra 2015 do podateľne Obecného úradu v Pohorelej alebo poštou na adresu: Obec Pohorelá, Nová 392, 976 69 Pohorelá s označením „výberové konanie – ekonóm - účtovník – neotvárať“.

V prípade tohto výberového konania nie je možné zaslať žiadosť spolu s dokladmi faxom alebo emailom. Bližšie informácie poskytne: Ing. Jana Tkáčiková 048/6196102, starosta@pohorela.sk.

Ing. Jana Tkáčiková - starostka obce

Uznesenia Obecného zastupiteľstva Pohorelej zo zasadnutia dňa 18.9.2015

Uznesenie č. 45/2015: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. SCHVAĽUJE:**

1. program zasadnutia obecného zastupiteľstva;
2. návrhovú komisiu v zložení: Ľubomíra Lysinová, Peter Pletka, Ing. Anna Pravotíaková;
3. overovateľov zápisnice v zložení: Bc. Maroš Šiman, Ján Šulej.

Uznesenie č. 46/2015: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. SCHVAĽUJE:**

1. plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce Pohorelá na 2. polrok 2015;

B. BERIE NA VEDOMIE:

1. informácie o vykonaných následných finančných kontrolách.

Uznesenie č. 47/2015: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. RUŠÍ:**

1. všeobecne záväzná nariadenie obce Pohorelá č. 2/2007 – Prevádzkový poriadok pohrebísk a domu smútku;

B. SCHVAĽUJE:

1. všeobecne záväzná nariadenie obce Pohorelá č. 2/2015 – Prevádzkový poriadok pohrebísk a domu smútku.

Uznesenie č. 48/2015: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. SCHVAĽUJE:**

1. predĺženie platnosti Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mikroregiónu Horehron na roky 2007-2013 s výhladom do roku 2015 do 31.12.2015.

Uznesenie č. 49/2015: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. RUŠÍ:**

1. všeobecne záväzná nariadenie obce Pohorelá č. 1/2007 o podmienkach držania a chovu psov v obci;

B. SCHVAĽUJE:

1. všeobecne záväzná nariadenie obce Pohorelá č. 3/2015 o podmienkach držania a chovu psov v obci.

Uznesenie č. 50/2015: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. NESCHVAĽUJE:**

1. dodatok k zmluve na prenájom priestorov Obecného úradu v Pohorelej.

Uznesenie č. 51/2015: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. SCHVAĽUJE:**

1. trojpäťtinovou väčšinou poslancov zámer prevodu majetku obce – predaj vlastníckeho práva 1/1 k pozemku registra E číslo 6505/1 v k.ú. Pohorelá, zapísaného na LV č.654, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, o výmere 68 m², z dôvodu hodného osobitného zreteľa v súlade s § 9a ods. 8 písm. e) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov do výlučného vlastníctva p. Jarmily Grosshappelovej, rod. Tešlárovej, nar. 20.1.1955, bytom Jabrikova 184, 976 34 Tajov za cenu 3,- €/m², t.j. spolu 204,-€.

Poplatky spojené s prevodom nehnuteľnosti hradí kupujúci.

Dôvodom osobitného zreteľa je skutočnosť, že ide o pozemky, ktoré tvoria príslušnú plochu k pozemku zastavaného stavbou, ktorý je vo vlastníctve kupujúceho, ktoré svojím umiestnením a využitím tvoria neoddeliteľný celok so stavbou. Tento pozemok je obcou nevyužívaný a je pre obec prebytočným majetkom.

Uznesenie č. 52/2015: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. BERIE NA VEDOMIE:**

1. informácie starostky obce.

PRED 130 rokmi zomrel Pavol Dobšinský

- evanjelický kňaz, známy folklorista a národopisec, redaktor, básnik, prekladateľ, zberateľ a vydavateľ slovenskej ľudovej slovesnosti. Narodil sa 16.3.1828 v Slavošovciach. Od roku 1853 do roku 1855 kaplánoval v Brezne u Jána Chalupku. Bol vojakom cisárskej armády, tajomníkom Samuela Reussa v Revúcej, pomocným redaktorom Slovenských pohľadov, od roku 1861 evanjelickým farárom v Drienčani, kde 22.10.1885 aj zomrel. Prekladal tvorbu svetových romantických básnikov, ako študent redigoval zábavník *Holubica a Sokol*. Zaslúžil sa o vydanie prác J.Čajaka, J.Bottu a L.Kubányho, publikoval pedagogické a kultúrne články, štúdie a monografie. Do povedomia mnohých generácií slovenských detí a ich rodičov sa však dostal svojou zberateľskou činnosťou, hlavne ľudových rozprávok a povestí.

Chodníčky Majstra Pavla

Viem, nepatrí sa miešať dejiny. Ani mena. Ale ako by ste výstižnejšie označili toho, koho úprimne obdivujete? Vráťme slovu majster pôvodný význam! Mali sme jedného Majstra, Majstra Pavla. Vytvoril v Levoči krásne dielo, ktoré obdivuje celý kultúrny svet. Ale mali sme aj druhého Pavla, ktorý ako dobrý hospodár chodil po slovenských poliach, zbierajúc zabudnuté klásky ľudového umu, svedčiace nielen o múdrosti, ale aj o veľkej viere v spravodlivosť a lásku k pravde u našich rodákov. Jemu vďačíme za to, že naše deti už vyše stovky rokov obsah pojmov Dobro a Zlo, Statočnosť a Zbabelosť, Lásky a Nenávisť poznávajú aj v podobe do písmeniek zašitých v krásnych príbehoch Prostonárodných slovenských povestí. Vďaka jemu, Majstrovi Pavlovi Dobšinskému.

Z Gemera na Horné Pohronie nebolo nikdy ďaleko. Tieto končiny vari odjakživa spájali putá prírodné (v podobe prirodzených prechodov) a neskoršie, keď sa Horehronie zaľudnilo aj ekonomické aj kultúrne. Korene administratívneho zväzku oblasti siahajú pravdepodobne až do temných hĺbok 12. storočia, do dôb Gemerského komitátu. V čase národnobrodeneckého hnutia Slovákov sa stáva Gemer priam oázou záujmu o slovenskú ľudovú kultúru. Samuel Reuss a jeho synovia Adolf, Gustáv a Ľudovít, Janko Francisci, August H. Škulčety, Peter Kellner Hostinský, Štefan Daxner, Samuel Ormis, Jonatan Čipka - Hradovský a už spomínaný Pavol Dobšinský, to je niekoľko, azda najvýznamnejších mien v nekonečnom rade obetavých nadšencov, ktorých v role duchovných, učiteľov a študentov spájali ušľachtilý záujem o slovesnú umeleckú tvorbu slovenského ľudu. Ich cesty viedli k prameňom na všetkých sveta strany. A ťažko uveriť, že by si nenašli chodníček na Horné Pohronie, kde, čo dedina, to jedinečná reč, kraj a jedinečné zvyky museli vzbudiť záujem u každého náhodného návštevníka, toľko u zámerných hľadačov týchto iresťností. Našli sa doklady, že tomu tak skutočne bolo. Prekrásne, reprezentačne vydané Prostonárodných povestí z roku 1974 vo svojom prvom zväzku obsahuje aj rozprávku O kocúrikovi, s podtitulom: Podal a rozpráva Samuel Ormis z Hrona v Gemerskej stolici. Reč a výrazy ponapravil Pavol Dobšinský na Šumiaci dňa 9. septembra 1859.

Čo ma na tejto rozprávke tak zaujalo? Najviac vari to, že jej prvá časť je zapísaná v šumiackom, druhá v pohorelskom nárečí. Listujúc v poznámkach k tomuto zväzku, ktoré okrem iného obsahujú informácie Dobšinského o obciach Šumiac, Telgárt a Pohorelá, ako aj pozoruhodnostiach pôvodu ich obyvateľov a ich nárečia, ako aj v iných materiáloch, získal som presvedčenie, že držím v ruke prepis veľmi zaujímavého dokumentu.

Samuel Ormis, venujúci sa zberateľskej činnosti, už ako študent gymnázia robil prvé zápisy v rokoch 1844 - 1845, možno aj skôr. Z tohto obdobia zrejme pochádza aj príbeh O kocúrikovi. Z textov vyplýva, že Dobšinský v prípade ich prepisu robil len nutné pravopisné úpravy, napríklad mäkkéne spoluhlások d, t, n, l, hláskou e v pôvodnom zápise pohorelského nárečia označené mäkkým jery zmenil na označenie mäkkého e. O tomto svedčí aj vyjadrenie Samuela Reussa: "Pisaval som sám i mojich spolupracovníkov som k tomu pridržal, aby tak verne a šetrne, ako to len pre lepšie porozumenie, jedno slovo priložil, ktoré vypravovateľ v behu reči nenašiel alebo zapomenul povedať." V obidvoch prípadoch, či už za dobu zápisu rozprávania považujeme roky štyridsiate alebo až rok 1859, ide pravdepodobne o jeden z najstarších profesionálnych zápisov pôvodného šumiackeho a pohorelského nárečia.

- Peter Návoy: Pomníky v nás -

Dňa 30. septembra 2015 sa uskutočnil **X. ročník** celoplošného behu "**O putovný pohár starostu obce Beňuš**". Do súťaže sa zapojili všetky školy Horehronia. Našu školu reprezentovali v mladšej kategórii **K. Gandžalová, J. Klimko, P. Puškár**, ktorí sa umiestnili na 3. mieste. V kategórii starší žiaci súťažili **M. Bútor, P. Homolová, M. Refka** a získali 6. miesto. Gratulujeme!

Odber krvi mobilnou jednotkou Národnej transfúznej služby

Prečo darovať krv?

- darovanie krvi je „tréningom“ organizmu na mimoriadne situácie spojené so stratou krvi,
- darovanie krvi prispieva k regenerácii organizmu. Úbytok krvi pri darovaní „vyprovokuje“ organizmus k tvorbe nových, neopotrebovaných krviniek,
- darovať sa spravidla cítiť ľahšie ako tí, ktorí nedarujú a hovoria tiež o celkovej „omladnutí“, pri darovaní krvi sa urobí komplexné vyšetrenie krvi,
- darovanie krvi je prejavom ľudskosti a malo by byť bežnou súčasťou nášho života. Veď nikto z nás nevie, kedy bude on alebo niekto z jeho blízkych krv potrebovať...

Odber sa uskutoční

**23. novembra 2015 – v čase od 8:00 do 10:00 hod.
v ZŠsMŠ Pohorelá**

Kto môže darovať krv?

- Každý, kto:
- má vek od 18 do 60 rokov,
 - váži viac ako 50 kg,
 - nemá 2 týždne hnačky ani horúčky,
 - je aspoň 3 týždne po užití antibiotík,
 - je aspoň 48 hodín po očkovaní,
 - počas posledných 6 mesiacov nebol operovaný, tetovaný a nepodstúpil akupunktúru, piercing,
 - nemá v čase odberu prejavov alergie a nie je na ňu liečený,
 - neprekonan infekčnú žltaku typu B a C a nie je jej nosičom,
 - nie je nosičom HIV a nemá kontakty s HIV pozitívnou osobou,
 - nie je závislý od drog, alkoholu a iných návykových látok.
- Ženy môžu darovať krv až po skončení menštruácie a najskôr 6 mesiacov po pôrode, ukončení tehotenstva alebo dojčenia.

Čo robiť pred odberom?

- večer a ráno piť čo najviac tekutín,
- večer zjesť niečo ľahšie a diétnejšie,
- pred odberom jesť pečivo, med, džem, ovocie, zeleninu,
- a nezaobháť na občiansky preukaz a kartu poistenca.

Ako bude prebiehať odber?

- vyplníte dotazník,
- lekár Vám poradí v prípade, ak si nie ste istý, či môžete darovať krv,
- odoberie sa Vám vzorka na rýchle vyšetrenie,
- pokiaľ sú výsledky v norme, prebehne odber približne 400 ml krvi do sterilných odberových vakov.

Prosíme darcov, ktorí sa odberu plánujú zúčastniť, aby sa nahlásili na obecný úrad.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

93 rokov

1.10. **Magdaléna Gáborová**, Poh. Maša 45

84 rokov

2.10. **Mária Koprajďová**, Orlová 648

82 rokov

11.10. **František Janoška**, Clementisova 798

12.10. **Anna Pompurová**, Kpt.Nálepku 289

15.10. **Mária Syčová**, Nová 360

80 rokov

6.10. **Mária Vojtková**, Poh.Maša 35

75 rokov

7.10. **Ján Pletka**, Za Vršok 221

20.10. **Jozef Vojtko**, Jánošíkova 489

70 rokov

14.10. **Katarína Mat'ušová**, Kpt.Nálepku 147

65 rokov

19.10. **Jozef Gavura**, Za potokom 718

20.10. **Anna Prčová**, Orlová 568

60 rokov

7.10. **Mária Hazáková**, Clementisova 824

26.10. **Emília Mecková**, Orlová 461

31.10. **Anna Malecká**, Jánošíkova 474

NOVORODENCI

27.9. **Margaréta Hlaváčová**, Poh.Maša 37

NOVOMANŽELIA

5.9. **Ing. Františka Baksová**, Orlová 577
a **Ing. Peter Máček**, Považská Bystrica

19.9. **Katarína Jesenská**, Detva
a **Matej Mat'uš**, Kpt.Nálepku 147

ZOMRELÍ

Blažena Kanošová, rod.Rašiová

Hviezdoslavova 44

(* 24.9.1938 - † 5.9.2015)

Eva Hráčková, rod.Jurošová

Za potokom 714

(* 17.10.1949 - † 9.9.2015)

Vzácné životné jubileum v týchto dňoch slávi naša kolegyňa Mária Hazáková. Jej meno sa veľkými písmenami zapíše do histórie obce, keď celý svoj život zasvätila práci ekonómky na Obecnom úrade v Pohorele. Neuveriteľných 40 rokov pracovala na obecnom úrade v dobách lepších aj tých horších. Pracovala pod vedením 6 starostov a všetci si jej svedomitú prácu veľmi vážili.

Milá oslávenkyňa, na perách pieseň, v oku záblesk, tisíce obrázkov v myslí. Na plátne spomienok záblesky radostných chvíľ, no aj tých ťažkých.

Želáme Vám:
buďte stále len svieža
ako horský vánok,
nech slnko svieti alebo sneží
vždy dvíhajte šťastia džbánok,
z kalicha priezračnej lásky
upíjajte bez prestania
a ruky Božie nech Vás
po celý život chránia.

O kocúrikovi

Podal a rozpráva Samuel Ormis z Hrona v Gemerskej stolici. Reč a výrazy ponapravil Pavol Dobšínský na Šumiaci dňa 9. sept. 1859. ^[185]

I bulo jedno mesto, i tam buv jeden gazda; i na tot čas pritrafiu sa mu taky a taky chlopčisko a stau do služby do toho gazdu a služiu do roka za groš. I išla mu gazdina do jurmarku a on jej dau tot groš, aby mu kupila, čo prvušo zazre okom, a to, čo by sa nejednala. I potom, jak išla do toho jurmarku, prebehnuv ju jeden kocur a vtiek ^[186] do chyž. I ona bežala za nim do chyž a spytala sa, za čuo jej ho daju.

„Za groš,“ hvari.

A ona ho kupila za tot groš, a to tak, čuo sa ani nejednala. I prišla domov a hvarela mu:

„No, tu ho maš!“

Len ti tu raz kocur k nemu prehwareu: ^[187]

„Hej, gazdo! Tak ty dobre urob, uši remennuo cediuko ^[188] a nazbieraj planok!“ ^[189]

Gazda nazbierau planok a kocur jich ziau ^[190] do remennoho cediuka a hybaj ihrajuci vyskakujuci do sveta. I nadišou na neho zajac:

„Kdeže ideš, kocuru?“

„Ja,“ hvari, „idem tam a tam do toho velikoho zamku na hostinu.“

„A či by si ma neziau?“

„A veď hybaj, koď mi zoženeš piat' a dvacat' zajacov.“

Dobre i nebars. Zajac sa rozbehne po hore a zohnau piat' a dvacat' zajacov. Potom ti vedno šli do kralovskoho zamku vo veľkej radosti.

„Pozdravuje tia pan Kocurovsky, posielia ti podarunok.“

„Jaky podarunok?“

„Zajačky.“

Tu zajačky vyrezali, vydusili a kocura za stuou ^[191] posadili.

„Mriau, mriau, lepši doma jako tu!“

A tu doma nič, chybaj kolotka. ^[192] Kocur sa pritiahne ku dverom a kral' mu dau dukat. A tu kocur von z dveri z radosti ihrajuci vyskakujuci ku svojmu gazdovi.

„No, gazdo! Tu ho maš dukat za tie planky.“

Zas ti len potom:

„Čuješ, gazdo, daj mi ty ešte tie planky!“

A gazda nakladou pounuo ^[193] cediuko planok. A kocur pod' ihrajuci vyskakujuci, a priš' do huory. A tu zajac:

„A kdeže ideš, kocuru?“

„Ja,“ hvari, „idem tam a tam do toho velikoho zamku na hostinu.“

„A či ma vezmeš?“

„Ha, bist'u Bohu, ve tia vezmem, keď mi piadesiat zajacov nashaňš.“

Dobre i nebars, rozohnau sa po huore zajac a nashaňau hromadu zajacov. A tak išli pres huory a doly, až prišli do kralovskoho zamku.

Pozdravuje tia pan Kocurovsky, posielia ti podarunok.“

„Jaky podarunok?“

„Ja,“ hvari, „zajačky.“

Tu zajačky vyrezali, vydusili a kocura za stuou posadili.

„Mriau, mriau, lepši doma jako tu!“

A tu doma nič, chybaj kolotka. Tajde ku dverom a kse ^[194] už ist' domov.

„No, bist'u Bohu, choď zbohom!“ poveda kral' a da ti mu dukat. A tu kocur von dvermi z radosti ihrajuci vyskakujuci ku svojmu gazdovi.

„No,“ hvari, „tu maš, gazdo, dukat za tie planky!“

Zas ti jeden raz hvari kocur:

„Čuješ, gazdo, daš mi ešte totich planok!“

A gazda ti naraz nazbierau planok a natiskau mu pounuo cediuko. A gazda naťauš ihrajuci, vyskakujuci do huory. I prišou k nemu zajac:

„Kdeže ideš, kocuru?“

„Ha, bodaj ma sto čertov zialo, ^[195] na hostinu do kralovskoho zamku.“

„A či ma vezmeš?“

„Čo by tia neziau, ak zoženeš sto zajacov.“

A zajac ti zaskokne do huory, doneše, dovede sto zajacov. Tak išli i s kocurom do kralovskoho zamku na hostinu. Ak vošli do zamku:

„Pozdravuje tia pan Kocurovsky, posielia ti podarunok.“

„Jaky podarunok?“

„Ja,“ hvari, „zajačky.“

Tu zajačky vyrezali, vydusili, kocurčoka za stuou posadili.

Hovorom pogorelským: ^[196]

Raz ti se pan gazda opyta kocurika:

„A čož žadaš, kocurik, ze t'e tvoje zajónčky?“

„Ja,“ hvari kocurik, „pozdravuje t'e pan viľkomožny, pan Kocurikousky a prosí ponižeňa a pyta tvoje diévke Krstine ^[197] za žene!“

„Ha, bist'u Bogu, d'e nach si je bere!“

Razem bižel veselo kocurik zaigravajónci vyskakujónci do domu.

„Ja,“ gvari, „gazdičku! Uhadni, čo ti ja za tam'e planečky vypytal? Či bys ňeuhadol, že žene? Ja ti vypytal kral'ove Krstine za žene.“

„No, bodej ma čert' vzul, len se gotovíť.“

„Maš tri dukaty. Kup si ty za ňe kepeňe, klobuky a plachte a sebe kup panske šaty! A toťe stare klobuky natrepne na vóz, tak go pójdem do tego zamku pre neveste.“

A hned gazdičko nakupil plachte, klobuky, kepeňe. Sam se pripravil, zaprahnuť koňe a hybaj do zamku pre mlade neveste.

Prišli ňedaleko tego zamku a išli cez dajaky most.

„Ha, bist'u hrmeňskym' Bogu, gazdičku! Prevŕhni me to'č'en vóz!“

A oni prevŕhli vóz i s plachtami. A tu huk a tu tresk a oni plakať, nariekať:

„Ja, bist'u Bogu, tam su naše šaty, tam su naše dary!“

I pribehoľ na to se divať sam kral'.

„Ach, pane, kral'i, tam naše vojsko dnu sa vyvrótilo do vode z mostu, len plachte, kepeňe, klobuky z nich tu plavaju.“

Pan kral' uveril a diévka kral'ovska plakala.

„Ja,“ gvari o'ec, „darmo tu plačeš, len si je on tu, už sme zas dobre!“

A hned bela svadba a pan Kocurikousky dostal toťe diévke za žene.

Dobre i nebars, mali domov ist'.

„Ja,“ gvari, „gazdo! Prič ^[198] ty len za mnu k t'e ježibabe tam na dolíne do tego pekengo domčeku a povec, že to tvoje.“

A hned kocurik zabiéral do góry, ^[199] z góry na luky.

Najde koňara, že pase koničky:

„Ja,“ gvari, „bračku! Čuješ ty, čo ti ja poviém? Keď pójde taďeto kral'ovna a se t'e opýta, či je to koňe, gvar jej, že to pana viľkomožného, pana Kocurikouskego. Dostaňeš dukat.“

Zas priš' ku byčarovi:

„Ja,“ gvari, „byčaru! Či čuješ, čo ti ja poviém? Keď pójde taďeto kral'ovna a keď sa ti opyta, či je to byky, gvar, že pana viľkomožného, pana Kocurikouskego. Dostaňeš dukat.“

Zas priš' ku kroviarovi:

„Ja,“ gvari, „krovíaru! Či čuješ, čo ti ja oznamím? Taďeto ti pójde kral'ovna, a keď se t'e spyta, či je to krovky, ^[200] gvar jěj, že pana viľkomožného, pana Kocurikouskego. Dostaňeš dukat.“

Potom a zatým pribieg' do domu jedne ježibaby.

„Ja,“ gvari, „ježibabo! Bodej se čert' v t'ebc okotil a čo by sto mladych mal, ak praudu ňepovím. Id'e sem sila vojakóv. Skry se do peci, by t'e nevzuli!“

„Ja,“ gvari ona, „ja se len skryjem, ale to diťe z toťe zlate kolisky, kďež mam poďet?““

„Ha, bist'u Bogu, vem go se sebu!“

A ona go vzula ze zlate koliske a vojšla do pece s nim.

„Di t'e ja zriadim!“ gvari kocurik. Schytil žup slamy a zapchal toťe peci čelus'e a u čerta zapalil. Tak ti stara ježibaba zgorela a kocurik se uležil do zlate koliske a tak se vygaňal.

I vybral se pan Kocurikousky i s mlade neveste do domu. I prišli ku temu koňarovi.

„Ja,“ gvari kral'ovna, „čije toťe koňe?“

„Pana viľkomožného, pana Kocurikouskego,“ odgvaril jej koňar a ona mu dala dukat.

Prišla i k byčarovi.

„Ja,“ gvari, „čije to byky?“

„Pána viľkomožného, pana Kocurikouskego!“ A ona mu dala dukat.

Prišla i ku kroviarovi:

„Ja,“ gvari, „čije to krove?“

„Ha, bist'u Bogu!“ odgvaril krovíar. „Pana viľkomožného, pana Kocurikouskego.“ A ona mu dala dukat.

I prišli naostatok na mesto a vojšli do domčeku. Kral'ovna tu zazre milego kocurika na zlate koliske.

„Ha, bist'u Bogu, predči len praudu u nas mal: Mriov, mriov, lepši doma jako tu! Bo se tu na zlate koliske vygaňa a u nas o zlate koliske ani nepočuť.“

Potom tu belí, tu zostali ti byvať a kocuríkovi žydy dobre belo.

[185] V Gemerskej stolici pod Kráľovou holou v dedinách Šumiac a Telgart obýva žriedla Hrona ľud slovenský k cirkvi zjednotenogréckej sa priznávajúci, vysokou švihlou postavou tela, krojom a hovorom od ostatných gemerských Slovákov značne sa deliaci. Jeho príbuzní čo do reči a kroja sú ešte Rejdovci v Gemerskej a Handelci v hornej Zvolenskej, čo do reči i nábož. vyznania Vernarci vo Spiši. I podávame čiastku tejto povesti rečou ľudu tohoto. Čo do vyslovovania platia i tu pravidlá na str. 185 a 186 týchto povestí nami udané. [V tomto vydaní pozri III. zväzok.] Dlhých samohlások títo Hronci nemajú. Ale zato tým mocnejší prízvuk sa kladie v slovách dvoj- a trojslabičných na predostatnú sylabu, v slovách štvorslabičných krem toho i na prvú. Pri jednoslabičných slovách prízvuk sa mení. Kde jednoslabičné podstatné meno predložka prechodí, tam je prízvuk na predložke, ináč i na predložke i na mene, napr. *a slúžiu dá róka zá groš, kóď mi zoženeš piat' a dvacat' zajacov, o kocúrikóvi* (prízvuk je na slabách čiarok poznačených. D.)

[186] vbehol

[187] hovoril

[188] kapsu

[189] plánky sú neštepénó jablká a divo po horách i po poli rastú. D.

[190] vzal

[191] stôl

[192] kuľša, fučka. To najchudobnejšie, z múky do vrelej vody zatrepanej pripravené jedlo. V Gemi múčna kaša, v Liptove riedka múka. D.

[193] plné.

[194] chce.

[195] vzalo.

[196] Dedina Pogorela (Pohorelá) leží asi 1 1/2 hodiny niže Šumiac, jej obyvatelia sú pôvodu poľského, náboženstvom r. katolíci. V tomto ich hovore hláska *e* neznáčkúje všade pred sebou spoluhlásky *d, t, n, l*, a preto, kde mákké majú byť, tam sme ich mákkým jer poznačili. [Dobšínský ich poznačil mákkčnom, tak ako v našom vydaní.] O prízvuku platí to, čo sme pri hovore šumiackom povedali. Samohlásku *e* na konci mien vyslovuj ako poľské *ę*, t. j. *en* nosom vyslovene. Takže *é a ó* vyslovuj na poľský spôsob ako *i, u*, napr. neveste, diévka, vóz čítaj nevesten, dživka, vuz. D

[197] Christian.

[198] priď

[199] hory

[200] kravy

Pavol Dobšínský:
Prostonárodné slovenské povesti (Prvý zväzok)